

Ese de două ori în septemana: Joi-a și Dominec'a; ăra candu va pretinde importantia materieloru, va esi de trei s'eu de patru ori în septemana.

Pretiuul de prenumeratiune.

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
diuematate de anu	4 fl. v. a.
patrariu	2 fl. v. a.
pentru Romania si strainetate:	
pe anu intregu	12 fl. v. a.
diuematate de anu	6 fl. v. a.

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la totă dd. corespundinti nostri, si de-adreptulu la Redactiune Stationsplazs Nr. 1, unde sunt a'be altresă si corespondintiale, ce privescu Redactiunea, administratiunea s'eu speditura; câte vor fi nefrancate, nu se vor primi, ăra' beld anonime nu se vor publica.

—*—

Pentru anuuncie si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde câte 7. cr. de linia; repetirile se facu cu pretiu scadiatu. Pretiuul timbrului este 30 cr. pentru ună data se anticipa.

Telegrama. Boicacoculu-mare, 8 fauru, 11 ore 50 minute, dlui Babesiu, deputatu dietale.

„Universitatea comitatului nostru Torontalu, la propunerea protopresbiterului Vicentiu Sierbanu, între vivate frenetice a dechiaratu limb'a romana de limba obligativa pentru protocolotele comitatului.“

P. Fizesianu.

NB. Nu potemu a nu reflecta la acasta imbucuratoriă scire că, în marele comitatu alu Torontalului romanii abia facu a patr'a parte din poporatiune; dar că — prin timentu a loru nationalu si opozitionalu — si-au eluptatu respectulu tuturoru faptoriloru, ăra prin zelulu si energ'a loru la alegerile municipale li-a succesu a si reprezentatiu cătu de bine în administratiune municipale. Telegram'a presinte li scanta laud'a si marirea pre meritata. Redactiunea.

Pesta, in 28 ian. 10 fauru 1872.

Conducatoriulu politicu alu acestei foi asera returna de la Aradu. Scirile ce ni aduse, atatu despre starea morbului II. Sale dlui Eppu, cătu si despre rezultatu lucrarei Consistoriului plenariu de alaltaieri, joi, sunt liniscitorie.

De dominec'a trecuta in eoci dnulu Eppu a inceputu a semti o usurare succesiva, si pre bunulu parinte in data ce dorerile intru cătu-va l'au mai slabitu, s'a ingrigitu de conducerea regulata a afaceriloru diecesei, subscriindu unu actu solenu, prin carele conformu dreptului ce i da §-lu 118 din statutulu org. si-a constituitu de Vicariu pe presantitulu archimandritu Mironu Romanu.

Consistoriulu plenariu s'a adunatu forte numerosu; peste 30 de membri s'au infacisiatu — chiar si de prin cele mai indepartate parti, si au luat otariri in tote cestiunile de urgentia, multe de multa importantia. Amintimu pentru asta data, la acastu locu, pre scurtu numai cele de frunte.

S'a facutu dispusetiunile necesarie in privinti'a actului denumirei de Vicariu;

S'a legalisatu si solenisatu, prevediendu-se cu indemnitatea necesaria actulu senatului episcopescu de sambata trecuta, prin carele s'a conscrisu si ascuratu averea eparchiale;

S'au luat measure sistematece pentru impiedecarea proselitismului prin carele unii omeni fora inima si cugetu incepu a bantui si demoralisa pre bietulu poporu de prin unele parti, a nume din protopopiatele Lipovei si Hassiasului.

S'a dispusu cu intetire deschiderea de concursu pentru implinirea scaunului protopopescu vacante alu Hassiasului, denumindu-se comisariu dlui protopopu alu Temesioarei. Tote in cea mai buna armonia si ordine.

Astfelu Consistoriulu si cu parintele archimandritu in frunte, a luat frenete diecesei in mana, ăra Presanti'a Sa dlui Eppu va ave cea mai deplina linisce, pre carea medicii i-o prescrisera ca absolutu necesaria.

Afacerile delegatiunali tote s'au resemnatu de Il. Sa subdelegatiunei din Pesta, custatorie — precum se scie — din dnii Antoniu Mocioni, George Joanovicu si V. Babesiu. Cestu din urma ca notariu si referinte, deja a primitu tote actele, si toti cati in caus'a de despartire a comunelor amestecate s'eu preste totu in cause de controversa cu serbii au a face vr'o aretare, intrebare s'eu plansora, se vor adressa de aci in colia de a dreptulu catra acasta subdelegatiune, respectice catra referintele s'eu macar care membru alu ei.

Am amintitu deja in unulu din nrui precedinti, ca mai multe persone notabili a natiunei serbe au venitu in capitala pentru ca se tiena unele conferintie cu omeni guvernialu magiaru, si de a dreptulu cu presedintele acestui ministeriu, in privinti'a resolverei unoru cestiuni bisericesci-scolari. Despre rezultatulu acestoru conferintie n'am potutu afla nescari sciri mai positive, de ore ce desbaterile pe semne au remasu strinsu sub velulu ministeriului impusu de asi nunit'a — politica nalta.

In legatura cu cele amintite, mai avemu se luamu notitia despre o venerabile deputatiune a congresului serbescu, care s'a prezentatu mai dilele trecute la presedintele ministeriului spre a-i subscrie unu memorandu, prin care ceru cu urgentia sanctiunarea decisiuniloru congresului. — Conte Lonyay a promis ca va studia memorandulu amintitu si caus'a acasta o va subscrie cătu de currendu consiliului ministeriale. Totu de o data s'a dechiaratu ministrulu presedinte, ca pentru alegerea metropolitulu serbuloru are intentiunea se conchiame unu congresu ad hoc. Memorandulu acesta se va tipari si se va imparti dnloru deputati dietali spre a li atrage atentionea in caus'a acasta.

Pre noi romanii in specialu ne interesedia acestu pasiu alu deputatiunei serbe, de ore ce scimu ca guvernulu magiaru a sistatu lucrari comisiuniloru delegate in comunele mestecate pentru efeptuarea totalei despartiri de sub ierarhia serbesca, cu tote ca guvernulu nu avea dreptu se sistodie nisce lucrari cari privescu unele parti litigante, si cari totdeun'a au dreptulu se pactodie intre sine cu deplina valore de dreptu, — caci deca nu se realisedia acasta invoiela, caus'a si asia trebue se se resolve pe — catea procesuale, dupa cum prescrie legea!

Multu s'a vorbitu si s'a scrisu dilele trecute despre o — crisa ministeriale, ce s'ar fi escatu in cabinetulu contelui Lonyay, cu privire la unele persone din acestu cabinetu, cari ar fi se se inlocuiesca prin alte notabilitati mai resolute si mai energice pentru de a lucra conformu pretensiuniloru egoistice ale clasei privilegiate, care pe langa tota omnipotenti'a sa, ce si-o inchipuiescu, pe semne se teme ca frenete domniri cu forti'a, o data se potu rupe, si apoi — s'a dusu tota puterea, tota demnitatea si vedita succesoru — timpurari; acasta ingrigire e pre evidentie din measurele straordinari si anti-constitutiunali, — ba, pardonu! pre constitutiunali — dupa usulu de comunu de la noi, ale dloru de la putere; — foile guvernamentali in sa, conformu inspiratiunei mai nalte, se grabescu, a respinge acea posibilitate, ca schimbarea personelor din cestiune s'ar intimpla inca in dilele de mai currendu; adeverulu e — dicu organele guvernului — ca a fostu vorba dspre unele schimbari personali in cabinetulu actualu, in sa acuma s'a realizatu o deplina contielegere, celu putienu pe catu timpu va mai tiena sesiunea presinte a dietei, — si numai dupa ce se va convoca sesiunea viitoria, pote se se intemple unele schimbari mai radicali in cabinetu. — Asia dara pana atunci potemu dormi in pace, caci este la putere cine se grigiesca de binele tieri — lui Papp Janos!

In privinti'a negociatiuniloru in cestiunea croata din diariile opozitiunei ca „Obzor“ si „Narodni Listy“ aflamu,

ca barbatii de incredere ai partidei nationale intr'un'a din conferintiele ce s'au timentu mai dilele trecute, s'au fostu intiesu pe deplinu cu ministrulu-presedinte Lonyay, carele areta multa bunavointia facia cu pretensiunile croatoru; la acasta conferintia a fostu de facia si ministrulu Kerkapolyi, care asemenea consentiendu si aderandu la tote punctele statorite in privinti'a impacatiunei definitive; elu insusi a concipiatu normatiive definitive in privinti'a acasta spre multiamirea ambeloru parti; mai remase dara subscrierea acestui actu dupa formalitatile recerute. Intraacestea corifeii unionistiloru se consultau mereu cu betranulu Deak si altii din partid'a lui, cari apoi — si fora de acasta avendu dinti de lupu a supr'a lui Lonyay — s'au intrepusu cu tote puterile pentru de a impiedca impacatiunea definitiva cu partid'a nationale croata.

In siedinti'a de ieri a Reichsrathului s'a prezentatu din partea guvernului unu nou proiectu de lege in privinti'a alegeriloru directe, s'eu cum le numescu unii — de sila pentru Reichsrath. Prin acasta lege se ordona, ca la casu candu deputatii alesi pentru Reichsrath de diet'a tieri si-ar depune mandatulu, s'eu din alte considerante si impregiurari nu si-ar ocupa loculu loru in Reichsrath, atunci imperatul pote se ordone ca cercurile electorali ale tieriloru respective se-si tramita deputatii loru nemidilocitu de a dreptulu la Reichsrath. Prin acasta lege guvernulu vre se incungiere mai departe acea impregiurare fatala si cam indatinata in Transilvania, ca Reichsrathulu nu e intregitu prin resistinti'a vre unei tieri; asi la casu candu vre-o tiara, buna ora ca Bohemia, nu si-ar tramite delegatii sei la Reichsrath, atunci se vor ordona alegeri directe, dupa cum aretaramu mai susu.

Subscrierile pentru adunarea celoru 3 miliarde, necesarie spre eliberarea teritoriului francesu de ostirile prusace, mereu curgu din tote partile Franciei. Diaristic'a francesca fora diferentia de partida si implinesce detorinti'a sa patriotica in privinti'a acasta, necontenitu facendu apelu la patriotismulu tuturoru francesiloru si inregistrandu subscrierile numeroase ce se presinta pe tote dilele. — Diarindu „Siecle“ intre altele dice: „Se nu uitamu, ca nu suntemu stepani pe noi insine, ca nu suntemu natiune, pana candu va fi o sentinela de ostasiu pe teritoriulu nostru si pana candu Bismark va tiena in afurisitele sale mani fringhi'a (funea), prin care ne pote sugruma! — Am auditu, ca la scirea despre retragerea lui Thiers, Germania era gat'a se mai tramita pe teritoriulu nostru 100,000 de ostasi, prin cari erogatiunile nostre le-ar fi mai urcatu celu putienu cu 6 milioane pe dia, ne mai amintindu rusinea, dejosirea si calamitatile ce ar fi adusu cu sine acasta invasiune. Acasta totala nimicire morale si materiale, planuita prin capriciulu neamicului fidulu de rezultatele victoriei, noi trebue se o evitam cu ori ce pretiu. Fie-care se-si faca detorinti'a dupa propriile sale fortie si capacitate, si rezultatulu doritu de siguru nu va romané neimplinitu.“ — Deceriu, ca patriotismulu francesu se-i succeda a procura sum'a necesaria pentru eliberarea teritoriului Galiei de ostirile barbare ale teutoniloru cei neumani!

Parlamentulu Brittaniei s'a deschisu dilele acastea prin cuventulu de tronu alu reginei, care inainte de tote si e-

sprima recunoscentia pentru simpatiele extraordinari ce le-a demonstratu poporul englesu facia cu morbulu principelui de corona, pentru a caruia reinsantosiare se va tiena cătu de currendu unu mare Te Deum in biseric'a catedrala. Mai de parte regin'a constata relatiunile bune cu puterile straine, numai in privinti'a cestiunei Alabama tradedia o oresi care ingrigire, spera in sa ca si acasta se va resolve prin o buna contielegere cu guvernulu Statelor unite din America.

O scire mai recente cu dat'a 8 fauru din Bucuresci ni spune, ca guvernulu Romaniei la unele interpelatiuni ar fi dechiaratu in senatu, ca societatea consortiului Bleichroder are libera voia de a construi cale ferate romane si a le monopolisa prin ori cine va voi ea, — venerabilulu senatu apoi s'a dechiaratu ca e pe deplinu multiamitu cu respunsulu guvernului; asi dara se confirma scirea ce am comunicat'o noi mai dilele trecute, ca societatea caloru ferate de statu din Austria va intreprinde construirea caloru ferate din Romania si totu acasta societate austriaca le va si monopolisa, prin urmare in currendu va se impresore teritoriulu Romaniei o multime de nemti austriaci pentru ca se dee man'a cu fratii loru din Prussia, cari s'au adunatu aci prin renumita compania a lui Stroussberg. Eta pentru ce si-a sprimatu deplina sa multiamita venerabilulu senatu din Bucuresci la dechiaratiunea guvernului, despre care facuratu amintire mai susu. — Eta pentru ce s'a intrepusu guvernulu actualu alu boeriloru vendiatori de tiara, ca se reese cu renumit'a concessiune de Bleichroder et compania; — eta de ce natura sunt marile engajamente ce a luat guvernulu actualu alu Romaniei pentru ca se le implinesca spre bucuti'a strainiloru neamici in detrimentulu celu mai mare a tieri!

Conflictulu anglu-americanu.

Cestiunea fatala „Alabama“ a devenitu unu conflictu periculosu intre Anglia si statele unite din America de media-nopte, deci diplomati'a acuma se ocupa multu de ea. — Aflamu de lipsa dara a face o scurta schitia despre escarea acestei importante cestiuni.

Pre timpulu rebelului civilu din statele unite, egoistic'a si speculant'a Anglia, desi a dechiaratu ca ea este neutrala facia de ambele parti beligerante, tramite mai multe corabii impoverate cu arme si munitiune pre sem'a tinea din partile litigante. Pre marele Oceanu, un'a din aceste corabii, carea avea destinatiunea de a porta rebolu nimicitoriu contra flotei comerciale a Americi de media-nopte, a capetatu numele „Alabama“, de unde si fatal'a cestiune ce s'a escatu din acasta speditiune contra dreptului poporaloru, se numesce „Alabama“. Ambasadorele americanu a protestatu cu tota resolutiunea contra acestui pasiu nelegalu alu Angliei, facendu totuodata respunsabilu guvernulu briticu pentru urmarile lui. — Daca in sa acestei fapte nedrepte nu mai urmau inca multe altele, tote contra dreptulu internationalu, pote ca America se impacat' usioru cu Anglia, dar „Alabama“ a fostu numai o diela in caten'a de violatiuni intente contra poporului americanu. Corabiei „Alabama“ a urmatu „Florida“, „Georgia“, „Shenandoach“ scl. si au facutu imense daune in marin'a de comerci alu Americi septentrionale. Americani Fresce se s'au indignatu. Din partea Angliei, lordulu Stanley, la banulele ambasadelor americanu, s'a invoitu a pacta in privinti'a desdaunarii Americi. Conformu acestui pactu, o comisiune mista a avutu se essamine pretensiunile formate de catra Ame-

ricani, era solutiunea definitiva a cestiunei a se concedea arbitriului unui suveranu neinteresat, adica unui arbitriu intrunit in Geneva a nume pentru scopulu acest'a. Prin acest'a conventiune incheiata in Washington, angliesii s'a deobligat a restitui americanilor tote daunele directe, adica cele cauzate nemedlocitu prin corabiile amintite. Americanii insa pretindu a li se restitui si daunele indirecte. Sub acestea se pricepu sepele pentru naile si marfele furate si arse prin pirati, cari isi incarcou naile lor cu arme in Anglia, precum si tote daunele escate prin acest'a persoanelor private. Aci se mai socotescu tote sepele ce le a facutu Uniunea pentru persecutarea piratilor. Astfelu America pretinde de la Anglia sume mari, mai mari decatu cele ce platesce Francia ca indemn sare de resbelu Germaniei, cam la 12 miliarde de franci!

Prin aceste estravagante pretensiuni, statele unite americane au iritatat spiritele in Anglia, astfelu incatu in cele din urma se pote escu unu infricosiatu resbelu intra cei doi rivali marinari. Si deca Statele unite insistu a pretinde cu tenacitate desdaunarea speselor indirecte, Anglia ca parte contrahenta va pretinde disolvarea conventiunei de Washington si nu se va invoi a o submite arbitriului intrunitu in Geneva; caoi, dicu angliesii, daca statele unite au incheiatu conventiunea in intielesulu ca si daunele indirecte se li se restituiesca, atunci conventiunea este nelegala de ore ce cea lalta parte contrahenta, Anglia, a intielesu numai daunele directe. Astfelu se sprima Gladstone, capulu guvernului actualu alu Angliei, si asia si Disraeli, capulu opusetiunei parlamentarie, candu s'a cetitu ouventulu de tronul alu reginei, in carele nu se dau desluciri suficiente in privint'a „Alabama”. — Lumea privesce cu cea mai incordata atentiune spre cele doue poteri marinari, alu caroru conflictu pote provoca unu resbelu mai infricosiatu dora de catu oelu franco-nemtiescu.

Óre se recere ca in institutele nostre preparandiale se se propuna studiulu economiei in legatura cu pracs'a.

Natiunea nostra romana, pe langa tote ca e donata de parintele luminilor cu barbati escelinti, cari se nisuescu intru promovarea culturi nostre intelectuale, si pe langa tote ca intru acest'a — asiá dicendu a propasitu cu pasi gigantici facia cu alte nationalitati, totusi deca vomu scrutá mai de aprópe midilócele, cari pre o natiune o facu de a se numi culta si independinte, atunci tora indoiéla vomu deveni la acea recunosciinta si convingere propria, ca poporulu nostru romanu multe mai are de facutu, ca se se póta numi si numerá intre popórale cele mai culte si se póta dice cu o mandria: „Exegii monumentum!”

Economia rationala a remasu parasita de poporulu nostru, in catu pe terenulu acest'a nici unu feliu de progresu nu se face, dar nici ca se pote intipul, — si pentru ce? pentru ca nu e imbracoisiatu dupa cum se recere si ca tocmai acolo unde mai cu seama ar trebui se se cultiviede si se se puna in evidenta, dicu tocmai acolo observamu indolentia si scaderea cea mai mare.

Scimú forte bine si suntemu convinsi cumca de comunu detorint'a invetiatorului facia cu elevii sei este aceea, ca se li introduca in cetire, scrisóre, computu si in alte ce apartienu scóloru elemantarie; insa acest'a inca nu e indestulitoriu, si nu am poté deduce de aci aceea, ca se nu se nisuesca invetiatorulu si spre alte educatiuni folositorie, — nu am poté deduce de aci aceea, ca cei ce se pragatescu spre carier'a acest'a, ade a cei ce cu timpulu voiescu a instrua si a cresce filii cei doriti ai natiunei, se nu acceptiede unu studiu corespundietoriu si folositoriu binelul comunu — studiulu de economia rationala, care dupa ce s'a introdusu in scóle, poporulu nostru se póta propasi materialminte si spiritualminte, ér prin cascigarea si intrebuintiarea materialulu se-si póta casciga catu mai multu tesauru in interesulu seu.

Ni servescu cu esemple vine unele popóra vecine, cari pe langa tote ca locuiescu pe unu teritoriu angustu si neroditoriu, — totusi prin essercierea economie rationale traiescu in abundantia, sunt avuti, pana candu poporulu nostru pe langa unu teritoriu latu si roditoriu, furnica in seracia.

Caus'a seraciei nostre dara e pré evidenté, de ore ce — precum de comunu se scie — po-

porulu nostru nu se ocupa de economia dupa cum se recere; astadi, candu vedemu ca ratiunea, adica mintea sanetosa si practica a omeniei, a facutu progrese mari pe terenulu economiei nationali preste totu si in specialu pe terenulu agronomiei, care e cea mai principala fontana de avere mai alesu pentru natiunea nostra, elu scie a ará, a sepa, a intórce cu furc'a, insa mai de parte nu. Dar cum se scie ore bietulu tieranu si altele, p. e. a nobilitá vre unu pamentu bulgarosu si sterpu, séu vre-unu pomu selbaticu a-lu oltuí, deca nimene nu l'a invetiatu spre aceea.

In catu e de parasita sciint'a economiei mai cu seama intre poporulu nostru, ne potemu convinge candu caletorimu prin campia. Candu ne apropiamu de vre-o comuna romana ni se pare ca atunci descoperimu ruinele Sodomei si ale Gomorei. Nu vedi in aceea o gradina bine orenduita, nu vre unu pomu roditoriu si altele ce apartienu economiei de casa; ci numai unde si unde câte unu rugu, pote si acea mostenitu de la vre unu bietu de antecesoru, caruia dora i-a placutu a se recorí sub elu. —

Precum omulu singuraticu, care nu are cunosciinta despre ceva arta frumosa, nu pote dá instructiune altuia, chiar asia si invetiatorulu, care n'are cunosciinta buna despre economia, nu pote instrua pre ai sei in asia ceva.

E unu adeveru nedisputaveru si recunoscutu din partea tuturor'a, cumca invetiatorii nostri nu sunt versati in sciint'a economiei, si deca ei nu sunt esperti in aceea, nici n'avemu ce ne mirá a sup'r'a celeru dise, de aci devine ca mai cu seama invetiatorulu ar trebui se fia factorulu celu mai potentu intru propagarea si respandirea cunosciintelor rationale de economi'aprogresiva, asia apoi ar contribui forte multu la prosperarea materiale a natiunei preste totu si in specia singurateciloru familie mai serace. Deca s'ar efeptul acest'a, nu incupe nici o indoiéla ca starea materiale a poporulu nostru ar mai reinvia la momentu, si nu ar mai furnica in seracia sa cea seculara, atunci de buna seama nu ar mai trebui se suferé câte si mai câte lipae intru sustinerea familiei sale. Din tote acestea ne potemu din destulu convinge, cumca se recere ca invetiatorulu se fia versatu in economia.

En dara se ne intrebamu acuma, ca unde si candu se-si cascige esperintie intru sciint'a acest'a? La ce forte usioru respundemu, ca — in institutulu preparandialu. Si ore se propune studiulu acest'a aici? Da, se propune; insa nu e multiamita, caoi unu astfelu de studiu, nu numai in teoria — din 2 séu 3 cole scrisé, — ci si in pracs'a trebuie se se propuna; apoi pentru unu astfelu de studiu se se aplice de profesorulu regulatu vre unu barbatu pceptoriu de sciint'a acest'a si acea' a proportiunatu recerintiei sale se fia dotatu; celu putienu presupunu ca astfelu de individi — desi nu multi, dar totusi s'ar afla si intre romanii nostri.

Timpulu presinte este timpulu de auru, care imperiosu pretinde reforme radicale in starea nostra materiale si spirituale, caoi numai asia vomu poté se progresamu cu timpulu.

Me nutrasce firm'a sperantia, cumca celoru ce li jace la inima interesulu comunu alu natiunei nostre, nu vor trece cu vederea o cestiune atatu de insemnata si ponderosa; ci la timpulu seu se vor face dispuset unile si pregatirile recerute catu mai curendu in asta privint'a, ca in fine studiulu despre economia rationala se se introduca ca unu studiu regulatu si deobligatoriu pentru fiesce-care elevu din institutulu preparandialu. — Op niunea mea modesta mai departe e acea, ca studiulu acest'a in legatura cu pracs'a se se propuna catu mai in graba, si pentru cascigarea pracs'ei se se cascige unu teritoriu mentu numai pentru institutulu preparandialu, unde avoi cu inceputulu primaverei ar incepe elevii a se essercia in asia numita pracs'a economiei.

Cugetu ca vor fi multi de aceia, cari dupa cetirea sireloru mele — ne luandu in consideratiune cele amintite — vor dice: asia dara din institutulu preparandialu se facemu institutu de economia; insa de alta parte speru ca vor fi si de aceia, cari vor consenti cu mine, si fi indu ca chiar de acestia am speratu ca vor fi mai multi, din acestu motivu am indresnitu am substerne opiniunea mea frageda in multu pretiuit'a — ni toia „Albina”; caoi cugetulu numai asia se póte realiza, decumva se intelnesce cu de asemene opiniuni. — *Eniu.*

Lugosiu, 4 fauru 1872.

Correspondint'a din comitatulu Temisiului, publicata in Nrulu 7 alu „Patriei”, merita intru

atát'a atentiune, in catu escelidia in obrasnici'a sa indat'nata.

Correspondintele dice, ca Dnii Mocionesci la restauratiunea din Timisióra au cocolat prin absentia lor, — si usioru s'ar potutu reci, deca se osteneau pana acolo, si atunci „nati'a romana, desperata cum este, se fi trebuitu se péra de pre faci'a pamentului fora ei.”

Correspondintele, deca are ceva cunosciintia din istoria romanilor, de buna seama va scí cumca atatea familii de frunte au parasitu natiunea romana, si a caditu pré bine romanilor, candu la desceptarea din 1848—1849, vediura ca o familia ilustra, famil'a de Mocioni, s'a aretatu intru ajutoriulu lor; cumca desi familiile vechie romane ii-au parasitu, ca poporu totusi n'a peritu, si cumca adi poporulu se bucura de Mocionesci, si de toti romanii de omenia.

Redactiunea „Patriei”, si de buna seama Haupt-Redaktor-ulu ei, face la corespondint'a acest'a not'a urmatória:

„Noa ni se pare, ca nu recela a fostu caus'a absentarii de la Timisióra, ci bataia cea neasteptata ce o capetara la Lugosiu, in Roma satelitiloru sei. Acest'a a facutu ca Domnia-loru „ilustrisimii” a don'a dia au luat'o la sanatos'a si nu se mai oprira pana in Pesta.”

Acesta nota malitiosa semena cu espre-siunile dlui Haupt-Redaktor de la „Patria”, carele a fostu la restauratiunea din Lugosiu de facia, a redactorelui ce capeta vitielulu, si nu a celui ce porta titulu, adica — sarcina.

Domnii Mocionesci cu de buna seama facia cu aceia cari sciu cursulu trebiloru in Carasiu si alto parti, ar avé se dica: Vai si amaru de voi, omeni intieleginti si — demoralisati! — si ar trece fora alta observare acea corespondintia, si nota, dar noi avemu se ni facemu si alto observari.

Domnii Mocionesci cu de buna seama pentru aceea au venit la restauratiunea din Lugosiu, pentru ca in Carasiu sunt cu totii membri de comitetu, si aci au speratu de a poté lucrá mai cu succesu intru aperarea intereselor de viétia ale poporulu romanu.

Cei ce erau de facia au vedutu si auditu, cum dl. Dr. Alexandru Mocioni, a aperatu principalminte caus'a romana, ba a trebuitu se apere chiar si legea facia cu comitele supremu si comitetulu comitatensu, ma se respinga si indresnirea fiscalu de congregatiune, si cu vorbirile sale a cascigatu o invingere morala pentru romanii, a cascigatu respectulu tuturoru strainiloru.

Va fi asteptatu dora cineva ca DD. Mocionesci se remana acolo la restauratiune, se se bage in luptele — personale, se votiedie de câte ori a fostu votisare? — Romanii nu au asteptatu acest'a de la densii, dar nici au meritatu romanii, ca densii se se lase mai afundu in cauzele restauratiunii, pentru ca, deca o parte din cleru, si deca o parte din stipendistii lor s'au portatu misielesce, au trebuitu se se disgeste si se se retraga de pe terenulu unei lupte nedemne de nobilitate loru caracteru nepetatu.

A trebuitu se se disgeste, candu romanii din Carasiu s'au portatu preste totu reu la alegeri, si ne miramu ca nu s'au disgestatu si ceialalti de atát'a intielegintia demoralisata, ca si cum s'a disgestatu Il. D. Andreiu de Mocioni; se ne tienemu in adeveru fericiti, ca inca sunt cu noi.

Dar omenii, cari din convingere, din principiu, pentru caus'a santa, si fora interesu propriu selupta pentru o natiunea, ceia nici se potu disgesta. Sunt impregiurari, sunt timpuri, candu guverniele cu abusuri potu face proseliti si demoralisati, si atunci cauzele sante capeta palme; insa putienu, — si pecatele se descarca in capulu celorlu peccatosi. Precum genulu omenescu, asiá si fie-care natiune trebuie se aiba pe miserabilii sei.

Sunt catiei de aceia, cari latra si pe steppau, carele li-a aruncatu adese ori pane, insa ce se dici de animale, candu intre omeni se afla si mai rei, — nemultiamitori.

Veturia a disu catra fiiulu ei Coriolanu, candu a venit acest'a cu armat'a a sup'r'a Romei: „Nisi te peporissem, Roma non opugnaretur.” — séu pe romanesce:

De nu te nascu pe tine,

De nu ti sum mama eu,

Poporulu nu devine

Adi chiar sub jugulu teu, —

asiá si Mocionescii ar poté dice unor'a: Se nu te fu crescutu cu stipendiele mele, nu ar fi oine se dee in natiune si in mine!

Ce se atinge de corespondintia mai departe, am se facu inca acea observare, ca lau-

dandu-se dd. románi deakisti, ca sunt in numeru mare in Temisióra, ca ei asemenea sunt romanii luptatori, cum de au lasatu laurea lui Laurentiu Schlauch ca se vorbésca si se céra otaririle si in limb'a romana, si cum de nu si-au facutu ei onorea ca se cascige acestu dreptu? Mi se pare ca Schlauch a cerutu acest'a din respectulu, ca se se primésca limb'a nemtiesca.

E frumosu deca ve poteti laudá cu dlu comite supremu Ormosiu, — romanulu se bucura de ori care domnu strainu, deca nisuesce a-i face dreptate; dar se nu créda dd. deakisti de acolo, ca de dragulu lor se face si ceva bine, ci ca se schimba timpurile si cei intiepti capeta minte. — x—y.

Orade, fauru, 1872.

(Despre alegerea dirigatiloru de comitatu) nu Vi-am scrisu pana acum pentru esusa ce o voui spune in sfarsitu, si pentru care ceru indemnitate, ca se potu incepe delocu enararea cursulu alegeriloru.

Precum ati publicatu, comitetulu centrale alu reuniunei romanilor a fostu conchiamatu pre d'a de 22 ianuaru. Intrunindu se in siedintia la d'a pomenita, prochiemandu solidaritatea ca baza de actiune, primi reportulu de la comisiunea sa sciricitoria, ce o esmisesse din siedintia de mai nainte, in persoanelo onorate ale dloru Antoniu Venteru, Nicolau Zigre si Josifu Romanu, cu incredintiarea, se sciricesca densii de la partitele unguresci ca se sunt aplecate a ni recunosce. Comisiunea sciricitoria reportá ca parti'a stang'a s'a sfasiatu lin duoue din caus'a postulu de vice-comite, era parti'a deaciloru in acestu cottu e mitutea. Vice-comiti vréu se fia doi insi, Beóthy si Barácyi. Onoratori lui Beóthy prin spriginulu ce li-am dá, ni promitu asemenea spriginu la posturile pentru cari vor fi candidati romanii Comisiunea dandu socóta despre starea lucrului, nu fu de acord intru a svatui ca ale cui oforte se le primésca romanii? Comitetulu amená cestiunea pre d'a urmatória, marginindu-se a trece in revista pre candidatii cari s'au insinuatu la presiedintele comitetului rss. d. Vasiliu Nistoru, séu la comisiunea sciricitoria.

In siedintia din 23 ian., comitetulu centrale se dechiará pentru Beóthy.

Alegerile au decursu in 24, 25 si 26 ian. Romanii s'au alesu: La Cou de jude cercualu G. Domsia, de subjude M. Baru; la Beiusiu jude cerc. d. Vasii, subjude Paulu Popu; la Rabagani jude cerc. C. Boitiu; la Ceica subjude Vasiliu Popu; la Borodu jude cerc. A. Venteru, subjude St. Borosiu; notariu la comitatu pentru limb'a romana J. Popu, asesoru la tribunalulu orfanalu Josifu Nistoru, cassariu M. Stupa, supremu inspectoru de comunicatiune Joane Gozmanu, comisariu de drumu Roita. Alti competitori romanii cari se scie romanesce nu am avutu. Mai multu nu ni poteamu cugetá, pentru ca nu aveamu competitori mai multi romanii. Preste acest'a s'au delaturatu persoanele cari desplaceau romanilor, precum vice-comitele Miskolczy si essatorulu Szabó, cari ni su perau preotii si invetiatorii, — dumeloru nu plecura nici altoru semintii.

Merita recunosciinta dd. Antoniu Gyulokay si Albertu Szunyoghy, cari — ca barbati de incredere din partea onoratoriloru lui Beóthy — incheiandu intielegerea cu romanii, au si lucratu apoi din tote poterile ca aderintii lor se voteze pentru romanii in posturile despre cari s'au intielesu. Au tinentu cu fidelitate la parola, — li se cuvine onóre!

Pré Santi'a Sa Parintele episcopu Selagianu de la inceputu pana in sfarsitu a statu cu perseverantia si energia de modelu, lucrandu pentru validitarea intereselor nostre si in comisiunea candidatória.

Membrii romanii ai comitetului comitatense, necru tiandu timpulu si sepe, au statu toti de facia pana in capetu; si-au datu voturile in solidaritatea cea mai perfecta. De ilustrare vi aducu duoue esemple: „Mi-e amicu bunu candidatulu contrariu (dise unu romanu) mi-asi dá vestmentulu pontru elu; insa deca parti'a nationala a otaritu se fia altulu, nu e amicétia, nici pretiu, care se me abata de la solidaritate cu otarirea ei.” — Unu preotu be-tranu mi dise. „Tóta familia mi sunt duoi nepotiei, baieti mici, cari me mangaia la betranetie; li-am lasatu de mancare numai pana mane, insa vedu ca congregatiunea va tiené si poimane, si asia nu sciu ce vor face: eu remanu totusi pana in capetu; acum vor postí si ei pentru interesulu nationalu, fia ca Ddiu se li primésca postulu si se dee cugetu curatu

dirigătorilor noul a lucra spre binele națiunii. — Numele acestor zelosi nu le pominescu, ca să nu li atingă modestia. Toti erau de acestia, deopotriiva toti zelosi. Sperăm că dirigătorii nostri, prin înteleptimea și energia lor, nu vor lasa ca acestu zel să remana neremunerat, ci să vor da truda a satisface cerințelor juste.

Beőthy a reasit cu o majoritate cam de 50 de voturi, va să dica au facut'o romanii cari dispuneau de 73 de voturi (fiindu că, precum seiti, romanii nu sunt mai multi, dupa ce s'au nimicitu alegerile din unele cercuri, și pana astadi nu s'au facutu alegeri noúe.)

Acésta reesire, și perseveranț'a cu care au statu romanii pana în capetu, avura de urmarea că acum și strinii ne onóra. Acésta urmare am asteptatu s'o constatámu, și de aceea nu Vi-am scrisu mai de timpuriu.

Din acestea invederéda antaiu că romanii n'au pactatu cu partit'a politica; ambele parti erau de aceeași partita (stang'a), și Beőthy și Barányi, ci au pactatu cu aderinț'a singuratecilor; — a duó'a că romanii au lucratu ca romani și ca atari au fostu scotiti la lucru, va să dica: am datu o afirmatune faptica essistintei nóstre natiunali.

Dee Ddiu ca în loculu urei și alu fracarilor să fia de acum pururia spiritulu fractietatei și alu omeniei.

Aradu, in 7 fauru 1872.

De alata ieri în cócia, multiamita tatalui din ceriu, morbulu II. Sale dlui Eppu s'a alinatu în cătu va ce tuturoră ni este spre mangairea sufletului, și sperám că Ddiu bunulu va redicá din patulu doreriloru pe archiepiscopu nostru sufletescu, ca să póta padí si mai departe turm'a sa cea credințioasa.

Fruptele pactarii Reunionei politice natiunali de aici cu partid'a deakista, sunt fórt amare pentru noi romanii. Intr'unu punctu din famosulu pactu s'a statoritu că — în casulu candu posturile ocupate de romani vor deveni vacante, acelea să se implinésca érași prin romani. Cumca insa dispusetiunile acestui pactu sunt numai pentru a ne amagi, afora din cele patite pan' acuma, ne convinseram și mai de una di. A nune demissionandu d. Jos. Bolesiu ca referinte la tribunalulu ortanalu, și plecandu la Pesta pentru a ocupá altu postu, loculu lui s'a ocupatu prin unu magiaru, pentru că dnii magiari ar vré să fia intru tóte, pretotindenia și pururia dni preste noi și pre cont'a nóstra. Dar să ni fia de inveti și mai vertosu onorabilei Reunionei, carea pré multa incredere a datu apromisiuniloru magiariloru cu cari a pactatu.

Acum dóue septemani petrecendu câte va dile în Lipova, mi-a venitu la cunosointia unu incidinte dorerosu pentru noi romanii. Am asteptatu că dóra Vi va reportá în privinț'a acésta óre carele din cei interesati în prim'a linia de cele ce se pregatescu în Lipova. Vendiendu insa că pretinsii interesati, în adeveru sunt parte desinteresati, parte pré interesati în folosulu loru personalu, astfel, în cătu aceia trandavi fiindu, é' acésta tienendu tóte în secretu facia de publiculu mare pentru ca cu atátu mai siguru să-si pota ajunge marsievulu scopu, afu de bine a Vi relatá eu despre acelu intristatoriu incidinte.

Despartirea comunelor mestecate a produsu cu totu dreptulu motiune prin locurile respective, pentru că de o parte se bucura romanii, scapandu de supremati'a serbésca, éra de alta parte serbi, perdiendu-si domni'a preste noi, forméda pretensiuni esorbitante facia cu romanii, „dreptu recompensare pentru partea ce li compete din biseric'a și scól'a pana ael comuna.“ Dar portarea și zelulu romaniloru din comunele ce s'au deja despartitu si se vor despartí, li póte servi spre lauda și onóre, ceea a Lipoveniloru insa numai — spre rusine. Indiferentismulu și interesulu personalu, intrig'a și necarakterulu o să faca ca o mana de serbi (25 de familii cari inca sunt romane de origine, ba nici că sciu serbescu, numai se dau de serbi) să invinga a supr'a romaniloru, adeca să se îndestulésca pretensiunile aceloru putieni serbi spre cea mai mare neindreptare a romaniloru. Dar fratii serbi nu pretindu mai multu decátu — să fia egali în biseric'a și scól'a cu romanii. Cantarile în biseric'a și invetiamentulu în scól'a să fia diumetate romanesci și diumetate serbesci!

Si ce facu romanii facia de acésta trivola pretensiune aceloru 25 de familii serbisate?

A nune ce atitudine observa santitelo fe-

cie cu d. protopopu Tieranu în frunte? Cea mai condamnabila și periculósa pentru intereselu nóstre. Dlu protopopu este cu totulu indiferentiu, lasu — póte că e fatigatu de betranetie, apoi — asia se vorbesce prin orasiu — st'a n'ar vré să se „dusimanésca“ cu serbi, căci pré multu tim u a traitu bine cu ei, și dulci suveniri ilu constringu a face serbiloru concessiuni, ori cătu ar fi acestea în detrimentulu justeloru nóstre cause. — Preotii — rusine loru — intru asemenea sunt gata a concede serbiloru câte vor pofiti acésta, numai pentru a casegá stótele grase ce li se promitu. Fie care are motivele sale, cari de cari mai spurcate și condamnabile.

Multi chiar și dintre cari se dicu natiunalisti per eminentiam, din diferite considerante personali nu se sfiescu a intrá în pactare cu serbi, în o pactare ce numai în detrimentulu publicu alu nostru póte să fia.

Unic'a sperantia ce o avemu pentru împedecarea fatalei pactarii, ni este bravulu D. G. Fogarasu și D. G. Cojocariu, cari în conferinț'a din 4 fauru conchiamata de protopopulu Tieranu pentru a se consultá romanii în privinț'a pretensiuniloru esorbitante ale serbiloru, — au propusu ca adunarea se dechiare că romanii nu potu și nu li este iertatu a manifestá „loialitate“ (cuventulu stereotipu alu dlui protopopu) facia de aceste pretensiuni nejuste și fora nici unu tómeiu.

Să traisca dar'acesti barbati, éra „preotiloru cu crucea'n frunte“ li recomandámu o portare mai corespunditória doctrineloru Domnului, căci reu servitoriu alu bisericii este, celu ce întrebuintéda crucea spre scopuri necurate și spurcate. . .

Simandu, (cott. Aradu) 2 octobra 1871.*
(Preotii sub control'a invetiatoriloru.)

Onorata Redactiune! Venerabilulu Consistoriu eparchialu alu Aradului cu dtulu 10 juliu nr. 772—sc. a binevoitu a aduce în meritulu tineriloru cari voiescu a pasi la tain'a casatoriei unu decisu salurariu, prin care se poftesce ca nici unu tineru si tineră să ni se admita la tain'a casatoriei, pana ce conformu legiloru nu va scí rogatiunile pofite. Acésta ingrigire parintésca a Ven. Consistoriu a sternitu în fiescare romanu binesimitoriu și cu anima curatu romana cea mai mare bucuria. — éra facia de Consistoriu și membrii lui recunosointi'a cea mai resoluta; dar pe cătu de mare a fostu bucuri'a și recunosointi'a, indieitu de mare a fostu totu de o data si uimirea nóstra—a preotiloru, — candu în numitulu cerculariu alu senatulu scolaru vediarámu unu pasagiú pré degradatoriu pentru preotime, a nune acestu senatu ca foru incompetentu disune control'a invetiatoriloru în afacerile preotiloru facia de cununia, ordonandu: ca documintele despre rogatiuni — cari pana acuma numai de preotii erau edate — să fia subscrise și de catra invetiatorii. Din acestu incidintu preotimea din tractulu Chisiu-Ineului, de o parte luandu în consideratiune că ordinatiunea presinte s'a publicatu prin senatulu scolaru, prin urmare prin forulu numai cu invetiatorii și nu cu preotimea dispunetoriu, — de alta parte urmarile cele rele și neplacute ce ar aduce cu sine mentionatulu pasagiú déca ar deveni lege deobligatória, — cu ocaziunea sinodulu protopopescu tianutu în 16 sept. a. c. în Chisiu-Ineu, luandu-o la seriósa desbatere, a aflatu de necesariu a protestá contra suseu mentionatei ordinatiuni, care cu datulu 27 sept. s'a si subscrisu. Acestu protestu cu acea rogare indresnescu a Vi-lu transpune ca în interesulu și cunosointi'a altoru confrati — să binevoiti în colonele foiei Dvóstre a-lu publicá.

Éta amintitulu protestu:

Ilustrisime Dle Episcopo diecesanu! Pré onoratu Consistoriu!

Coneord'i'a natiunale essistinte între demnitarii nostri coreligionari, dupa multe nisuintie salutarie, dupa multe fatigie respectabili, a staruitu la convocarea unui congresu natiunale bisericescu pre 16/28 sept. 1868, în care esoperá o institutiune nóua bisericésca, cuprinsa în unu statutu organicu; — care în 1869 maiu 28, cu putiene, — dar essentiali modificatiuni, se aproba si sanctioná de locurile mai inalte.

*) Intre actele rezervate de la redactiunea de mai nainte a acestui diariu am aflatu si acestu elaboratu, carele la tóta intemplantu merita a se dá publicitatii, inca din motive pré usioru aplicabili, noi inca l'am totu pusu la o parte, inca cerendu-se publicarea lui cu multa insistinț'a, a trebuitu să satisfacemu acésta dorinț'a pré justa.

Institutiunea acea salutară ni garantá apoi terenu liberu de activitate, terenu nepreocupatu de nepasare, de indiferentismu, în causele și intereselu nóstre bisericesci și scolari în generalminte, — ne provediú cu lege clara, pre has'a careia să ne consultámu despre afacerile nóstre bisericesci și scolari, să ne constituim și constituiți să conservámu caracterulu dreptmaritóriei nóstre bisericie greco-orientale romane.

Nici că potemu alt'a dorí, de cătu să ne vedemu uniti o data în cugete și simtiri, în inima și spiritulu moralmente, — spre inaintare și progresu natiunale, — de cătu a ni vedé scól'a și biseric'a nóstra guvernanda eschisivminte numai de noi.

Dara atátu emanatiunea staruintiloru nóstre progresistice, cătu si grati'a préinalta — facia de legea — institutiunea sanctiunata — nu ni liniescscu spiritele intru atá'ta, cătu pre langa tóta modesti'a nóstra preotiescu, să ne preingrigimú facia de unele dispusetiuni a statutulu organicu în interesulu scól'e, a invetiamentulu și a organeloru acestor'a, verite în amintitulu statutu organicu prin influinț'a inaltulu guvernú; — si éra de unele ordinatiuni emise din sinulu Pré onoratulu Consistoriu plenariu și cerculate prin senatulu scolaru diecesanu în 10 juliu a. c. sub nr. 772—sc. și specialminte — nu potemu a nu admite aprigie nóstre atentiuni unu pasagiú din amintitulu cerculariu, în care se ordona ca: „numai aceti tineri să se admita la cununia, cari vor produce si inaintá protopresviterulu tractualu atestatu de la preotulu și invetiatorulu localu, că sciu rogatiunile recerute.“

Calea la acésta neastoptata preingrigire ni se deschise numai de cătu cu ocaziunea primirei și cetirei memoratulu cerculariu, éra superarea urmata pretotindenea la preotii nostri din sensulu lui — nu potá remané nici pre unu minutu fora vaierári sonore, în cătu în sinodulu nostru tractuale convocatu pe 16 sept. a. c. toti membrii din cleru de-hiarara solemnelu sollicitarea revocarii memoratulu cerculariu, în cătu acel'a atinge pusetiunea preotiloru, mai chiar în cătu absorbe o parte essentiala a pracei usitate pana acuma numai de preotime; pentru că practicarea și usuarea precitatulu pasagiú ar fi pentru preotime preste totu o degradare morala simtibila, éra pentru poporu o iritatiune, carea usioru ar poté produce efectu daunosu si în biseric'a, si în scól'a, discordiantre preotu și invet. careia firesce ar urmă apoi plansori, incu-se incriminatiuni și câte alte denunciatiuni nesuferibile — cari numai ar inapoiá cultur'a, ma ar inecá chiar tóta speranț'a de a fructificá pentru natiune, biseric'a și scól'a, — de a sustiené si pastrá ecilibriulu pacieu și desvoltatiunale între parochieni.

Pré onoratu Consistoriu! — Suntemu convinsi, ca Pré onoratulu senatu scolaru diecesanu — tinde la inaintarea generala, la promovarea causei nóstre bisericesci și scolari, si tocmai din acestu incidintu a binevoitu a currentá emorat'a ordinatiune ca o preingrigire ideala și theoretica — carea i-se parea si practicabila și efectuabila, — insa considerandu noi punerea în lucrare a pasagiulu accentuatu mai suseu, — considerandu noi partea cea mai vitala — practicabilitatea teoriei, — ni se vede de o dispusetiune, carea ar spoliá de la preotime generalminte tóta onóre, tóta stim'a și respectulu ce le avea în trecutú pre terenulu activitatei sale morale spirituale facia cu poporeni se. — O atare dispusetiune ce se scribesce unu dreptu naturalu, unu dreptu omogenu, unu usu aviticu, noi suntemu în neplacut'a pusetiune a o dechiará de unu inconvenientu în cadrulu afaceriloru preotiesci, și de aceea, ni va permite Pré onoratu Consistoriu, nu o potemu incuviinț'a. — Nu! pentru că preotulu, dupa modest'a nóstra opiniune, activitatea preotulu, pusa intru o comparatiune cu a docintelui, stá în gradu mai inaltu, — preotulu invétiá si lumnéda pre tineri și betrani, pré miseri si avuti preotulu invétiá, predica în totu loculu si în totu tempulu, cu unu cuventu: preotulu invétiá pre unu terenu cătu de vastu nsulu pre langa responsabilitatea ce o are facia de ohiamarea. sa practiésca, mai are inca si detorinț'a principala — a aperá poporulu siesi incredințiatu de cutari uneltiri eterogene confes. sale, pentru ca să nu se degrade din onóre, să n-i se pérdá védi'a, si oile ce le pasce cu cuventulu evangheliei se nu retecésca. — Éra invetiati. desi ar fi de doritu sa să póta percurge totu pre o cariera cu preotii, sunt inca lipsiti de favoruri independinti facia cu acésta,

pentru că densii sunt impresorati de multe obstacule influințiate si de guvernú — de la afaceri de interesu comunu. Favorulu dara de care se bucura invetiatorii prin pasagiulu ordinatiunei precitate, nu ar fi pentru ei de cătu o mare regularitate, ce ar produce numai confusium chiar si pe terenulu invetiamentulu; — densii ar poté basati pre ordinatiunea precitata a se ocupá mai numai de rogatiunile religiose în scól'a, prin ce invetiaceii ar poté frecuentá scól'a ani întregi — forá să póta aretá succesulu recerutu de lege, de autoritatile scolari si de parintii loru. Invetiatorii ar poté contá basandu-se pe ordinatiunea amintita la remuneratiuni sinistre, ma cu legea a mana ar poté pretinde recitarea rogatiuniloru si de la aceia, pre cari preotulu ii absolve, mai multu, pentru ca să li se remuneredie ostenté'l'a, pe sub mana potu deveni pré stimatii invetiatori si corruptibili, — si acésta tóte ni se paru că se potu intemplá în u. marea usuarii precitatei ordinatiuni.

Pré onoratu Consistoriu! Scimu noi pré claru, că legea obliga inca si pre necunoscoțorii ei, din care cauza tóta legea publicata 'si are sborulu seu, si are ursit'a sa, 'si are valoarea sa. — Asertulu acésta 'si are întielesulu seu adeveratu — circumscrisu de impregiurarea, că acei omeni cari nu satisfac dispusetiuniloru legii publicate, fia acea constitutiunala, fia absolutist'ca, se pedepsescu conformu sensulu ei. De aci ar urmă, că preotii cari nu ar implini ordinatiunea desu memorata, — ca unii cari cunoscu poterea legii mai vertosu să fia trasi la darea de sena naintea tribunalulu. — Deci noi tocmai pentru că scimu acésta, si pentru că pretiuimu legea, onorám si stimám loculu de unde se urdiése ea, — suntemu siliti a ne preingrigi de urmarile ei — spunendu franeu si evidentu: că nu ne potemu supune unei legi degradatérie pentru noi, pentru că nu o potemu considerá de cătu de desfavoritória si cum dara se ne potemu supune unei atari legi, carea nu e emanata din societatea carea concepe si dá legile si nu-si are has'a sa în statutulu organicu? Cum se ne supunemu unei atari dispusetiuni, carea ratiunea nóstra o prevede tocmai în stadiulu primu a realizarii ei — ne-efectuabila? — Unei ordinatiuni, carea nu cuprinde locu nici în celu mai angustu unghiu alu cutaria ș-alu statutulu organicu? Acésta nu se póte? Dicemu că nu se pote în adinsu, prin urmare ne considerámú indreptatiti moralmente a dori straformarea ei prin modificatiunea pasagiulu memoratu, carea modificatiune apoi să liniescscu spiritele revoltande între preotii, séu déca se póte să se faca se incete de totu documentulu pretinsu a se aprobá de invetiatori, pentru că pre cătu e de necesariu, pre atáta si superfluu, — dar în tóta privinț'a practicabilitatea lui nu ar fi de cătu o ironia, o satira pentru preotii. — Apoi atestatul din cestiune invólva totu scopulu, totu sensulu, pentru că apartiene la 2 domni, la 2 dirigatori responsabili, — si noi nu pricepem a caruia din duoi responsabilitatea ar preumpenf — a preotulu séu alu docintelui?! Nu potemu întielege care din duoi să fia ducetori de controla?!

De cumva memoratulu pasagiú percepe pre invetiatori de controlori, — ne aflámă intru o nefavorabila si tare silita pusetiune de a protestá solemnelu contra controleri invetiatoriloru, — căci în asia casu, noi prin memorat'a ordinatiune am fi redusii la nimica — si am fi semnalizati de obiectulu risulu, — ce nu presupunemu se voiésca nici Pré onoratulu Consistoriu, nici laudatul senatu scolaru diecesanu, — nu credemu si nu cunoscemu causa de a voi influinț'a docontala a supr'a nóstra! — Déca insa în asertulu acésta ne inielámú, nu-lu nimerimú, — noi influinț'a invetiatoriloru cam indignati o respingemu.

Din acéste motive rogámú umilitu pré Pré onoratulu Consistoriu, — să se indure graciosu a se ingrigi de progresulu tenerimeii si în specia de cultivarea loru în rogatiuni si alte necesitati morale astu modu: — ca preotimea să nu devina ilusoria, ci să ocupe si mai departe loculu ce-i compete dupa praca, chiamare, dupa dreptu si dreptate; — éra pasagiulu ce contine edarea documinteloru facia de cununia prin preotii si invetiatori, să se indure a-lu revocá séu a-lu straformá prin alta contraordinatiune, căci noi nu ne potemu resólvii a satisfacé nici de cătu sensulu precitatulu pasagiú, ci asteptandu efectulu rogamiutei nóstre, si pana la primirea lui favorabila, ne tianemu de praca usuata, carea nici intru o eventualitate nu e ne-conforma legii vigentei statutulu organicu.

Cu cea mai profunda reverintia si aplecatiune suntemu.

În Chithazu 27. sept. 1871. v.

(Urméda subscrierea preotimeii.)

Svetoniu Petroviciu,
preotu gr. or. în Simandu si notariulu scaunulu protopr. alu tractulu Chisiu-Ineu.

Buteni, (cott. Aradu), 5 fauru 1872.

(Alegerea ablegatului dietale, — agitatiuni antinationali, — doi pastori retaciti.)

Dle Redactor! Nu va fi fora de interesu onoratului publicu oetitoriu descrierea alegerei ablegatului dietalu din cerculu Buteni, care fora nici unu sgomotu se duse in deplinire adi in 5 fauru a. c. st. v.

Cam la 10 ore dimineti'a, bravii alegatori, condusi de zelosii nostri barbati, se infacisira la locul destinatu pentru alegere, unde dupa deschiderea actului de alegere cu o rara tactica si elocintia prin Sp. dnu presiedinte, Joane P. Deseanu, asia dicendu fora nici o siovaire, cu un'a voce poporul aclama de deputatu dietalu pre iubitulu nostru barbatu, Sp. d. *Dim. Bonciu*, care aciamatiune a fostu urmata de cele mai frenetice strigari de „se traisca!“ — Dupa aceea urm'a banchetulu voiosu, si asia se finira tote. Acuma asceptamu ca dnu deputatu alu nostru se-si implinesca promisiunea facia cu partid'a nationale, — despre care insa nu ne indoimu.

Act e de insemnatu si aceea, ca la banchetulu datu in onorea demnului nostru deputatu, prin redicarea toasteloru in onorea distinsului barbatu alu natiunei, V. Babesiu, s'a facutu o eclatanta manifestatiune in favorea — *partidii nostre nationali-opositiunali*, — de unde dlu deputatu nou ales inca a potutu intielege, ca incatro batu inimile nostre; dar credemu ca domnialui ni-a intielesu acuma pe deplinu.

Mai departe am se amintescu, ca devenindu vacante unele notariate de aici, pare ca a intratu cium'a asiatica in unii domni sedusi de neamicii nostri, caci de o data au inceputu se facea agitaciuni contra intereseloru nationali. A nume prin alegerea dlui Nic. Ardeleanu de pretore, postulu notariulu din Buteni a devenitu vacantu, insa suplinindu-se acuma prin d. Isidoru Popescu, rom., fostulu notariu in com. Cuiediu, ad numai de oatu se nascura mari cortesiri, cari merita a nu le trece cu vederea. Cu multa dorere trebe se amintescu, ca preotulu din Cuiediu, Petru Draganu, absolutu octavanu cu testimoniu de maturitate, apoi Georgiu Stoia, preotu din Hodisiu, ambi ca nationalisti recunoscuti pana acuma fora de nici o sfiela, seu blamare nantea natiunei, se grabira la vice-comitele cottensu cu pr' umilit'a rogare, de a suplini notariatul vacantu din Cuiediu prin Foris Imre, unu mrgiaronu, fora de a fi provocati de cineva.

Vedeti dara cum prosperamu noi romanii cu unii conducetori preoti ca acestia, cari nici prescur'a ce o capeta din sudorea poporului, nu o merita, candu ei in locu se se fia ingrigitu de unu notariu substitutu romanu, s'au ingrigitu de unu magiaru, — nu se lucra asia in vi'a Domnului, unde pastorialu trebe se grigiesca numai de interesele turmei sale.

Acet'a am doritu a Vi le impartasi, ca unulu pre carele adencu ilu dore de portarea aceloru preoti nedemni de sublim'a loru missiune.

y-z.

Dobra, 26 ian. v. 1872.

Onorata Redactiune! Adunarea conchiata in nrulu 2. alu „Albina“ pre mane, la relati'a dlui szolgabireu Georgiu Nandra, nr. 148, prin ordinulu dlui comite supremu dto 1. fauru n. a. c. nr. 35, este oprita, cu acea seriiosa otarire, ca la casu de nesupunere inaltulu ordinu, dlu szolgabireu e impoternicitu a intrebuintia ori ce mediloco. Ca omenii pacii, supusi legiloru, desi scopulu adunarii a fostu puru numai pentru inaintarea si prosperarea culturai poporului din acestu cercu, pana la alta lucrare remanemu in pace.

In numele mai multor'a

Petru Fogarasu.

Varietati.

— (Perderile franciloru in resbelulu din urma.) Ministeriulu de resbelu din Francia abia acuma este in posesiunea listei complete despre perderile armatei in infricosiatulu resbelu. Dupa acet'a lista, in Francia au moritu pre campulu resbelului seu in urm'a vulneratiunei loru la 75.000, in Germania 1.000 si in Helvetia la 1700 de ostasi. Perderea totala deci este 92.000 de omeni.

— (Numerulu femeiloru) ce asculta facultatele de la univeraitatea de Zurich, din anu in anu totu se mai maresce. Audit'oriele anului presinte facu deja a opt'a parte din frecuenta-

torii universitatii. Ce nu facu institutiunile democratice si republicane ale unei tieri ca Helvetia cea fericita!

— (Unu documentu interesantu.) Unu birtasiu de satu din pregiurulu Clusului, mergendu la unu advocatu in Clusiu cu scopu de a-si scoate prin acet'a banii de la detorasii, i predece acestuia intre multe alte documente si unu cambiu — unicu in felulu seu: o mesa de gorunu, pe a carei suprafacia polita sta scrisu: „Eu subscribulu detorescu lui N. N. 120 de fl. si me obligu, a plati acet'a suma dlui creditoru atunci si atunci.“ Istori'a acestui documentu de lemnu este acet'a: Detorasulu a venitu intr'o sera in birtulu cunoscutulu seu si a imprumutatu de la acest'a 100 de fl. de cari avea mare lipsa; din intemplare nefindu arthia la mana, omulu bunu a scrisu cambiuulu pre mesa, n'a tramisu insa banii la timpulu determinatu si acuma se indoesce a plati cei 120 de fl. Astfelu a venitu treb'a la procepu, in care si mesa' figuredia ca documentu aclusu.

— („Revisi'a romana,“) diariulu literariu alu dlui A. Odobescu, celu mai seriosu intre diariile de felulu acest'a cate au aparutu pana acuma la noi, dupa cum ne informamu, va reapare. O asceptamu cu placere, ca pre un'a ce si-a cascigatu merite necontestabili in literatur'a nostra.

— (Statu'a lui Mihailu Vitelulu) are bune prospecte de a fi radicata, pote chiar in anulu acest'a. Celu putienu listele de subscripsiune pentru scopulu acest'a, dupa cum anupcia unele foi din Bucuresci, mergu bine. Si asia e sperantia ca in fine si capital'a Romaniei va ave calu putienu unu monumentu nationalu.

— (Din Cernauti,) desi cam tardiu, se scrie despre rezultatu loteriei intreprinse de catra „Societatea invetiaturei si a literaturai poporului romanu din Bucovina“ in favorulu tineriloru academici lipsiti de midiloco. Acestu rezultatu se dice ca e pre putienu satisfacatoriu, avendu in vedere scopulu nobilu pentru care se infintiasa loteri'a si considerandu numerulu insemnatu a losuriloru emise, din cari abia s'au desfacutu o treime seu celu multu o diumetate. Esperintia insa ne-a invetiata a nu ne ascepta la rezultate mari, de cate ori este vorba de vr'o intreprinderi salutaria nationalu.

— (Unu actu frumosu de recunoscintia.)

Dilele trecute primiramu din partea onoru tineri studinti din Aradu urmat'oriele orduri: „Multu stimat' dle Redactore! — Subscrisi, patrunsi de zelulu si virtutea nationalu ce o manifesta distinsulu barbatu nationalu, Magnificenti'a Sa dlu Babesiu, ne-am determinatu a ni manifesta si noi multamit'a si recunoscintia nostra ce i detorimu ca romanii, si totu de o data ni exprimamu profundulu nostru respectu si amorea fiiesca, ce o nutrimu facia de Elu, ca admiratorii fapteloru sale; din aceste considerante Ve rogamu a publica aci alaturat'a poesia, dedicata ilustrulu anteluptatoriu nationalu, a o da publicitatii, deca consentiti si dvostre intru acet'a. Aradu, 1 febr. 1872. Alesandru P. Petroviciu, stud. clas. VII. — G. Bogdanu, stud. de clas. VI. — Petru Oprea, studinte de clas. V. — Lazaru Petroviciu, stud. clas. V. — Petru Albescu, stud. de cl. VI. — Vasiliu Avramuti, stud. cl. V. — Joanu Curcu, stud. cl. V. — Paulu Costaru, studinte de clas. IV. — Publicandu acest'a, trebe se ni exprimamu sincer'a nostra bucuria si se gratulam' acestora tineri bravi, de ore ce actulu loru de recunoscintia facia de meritele barbatiloru nostri nationali, e cea mai eclatante doveda ca desii inca sunt resoluti a urma fapteloru maretie ale ilustriloru anteluptatori nationali, si acet'a e cea mai sigura garantia, ca generatiunea nostra intr'adevem' si va implini missiunea sa de regenerare. Se stimamu cu adenea reverentia pre ilustrii nostri barbati cari se lupta cu devotamentu pentru naintarea causei nostre nationali, caci acet'a stima ne va indemn'a si pre noi ca se lucramu cu asemene devotamentu pentru sustinerea domnitai nostre nationali. Acet'a ascepta natiunea de la brav'a nostra tinerime necorupta de fariseismulu egoistu si invidiosu. Regretamu, ca spatiulu celu pre ocupatu de alte materii mai urgenti nu ni permite publicarea poesiei frumose ce s'a alaturatu pe langa ordurile de mai susu, o rezervamu insa intre actele nostre cele mai pretiose.

— (Nenorociri.) Dia Sasca-montana, cotelu Carasiului, primimu scirea despre nenorociri sfasiatorie de inima. Anume, in 17 ian. a. c. 2 ocnari din locul amintitu ce lucrau la

oonea de carbuni din Steierdorf, surupendu-se grad'ia de carbuni preste ei, in momentu si-au perdutu vieti'a. Ceialalti lucratori fiindu mai indepartati, au scapatu afora de unulu sanatosi. Cei doi netericiti, Alesandru Petru si Constantinu Petru, au fostu in florea vieti loru. — Alta nenorocire este, si mai trista, ca o feta de 14—15 ani er din Sasca, fiindu sengura a casa, a luat' o stora si acatiandu-o de unu cuiu — s'a spendiuratu.

Concursu.

Pre bas'a concesiunei consistoriale de dto 9/12 1871 nr. 1373 opt. 498 referitorie la edificarea unei noue biserici gr. orient-romane in Toraculu-mare, comitatulu Torontalu, langa Bega Szt-György, a careia fundamentu e deja pus, subsemnat'a comunitate bisericesca, conformu plantului si proiectulu de spese aprobate de Venerabilulu Consistoriu diecesanu Aradunu, deschide prin acet'a concursu de licitatiune minuenda. Lungimea bisericei — dupa planu e de 20°, latimea 10° — din a fora, er inaltimea pana la acoperisulu 7°.

Dupa proiectulu de spese in recapitulatiunea sumaria a edificandei biserice sunt urmat'oriele sume a se vedé:

1. pentru lucrulu zidariloru fora materialu 14820 fl. 72 cr.
2. pentru lucrulu acoperitoriloru (Ziegeldeckerarbeit) fora materialu 296 fl. 89 cr.
3. pentru sculptura de marmore (Steinmetzarbeit) cu materialu 757 fl. 50 cr.
4. pentru lucrulu lemniariului (Zimmermannarbeit) cu materialu 4103 fl. 37 cr.
5. pentru lucrulu mesariului (Tischlorarbeit) cu materialu 1020 fl. — cr.
6. pentru lucrulu lacatariului (Schlosserarbeit) cu materialu 825 fl. 80 cr.
7. pentru lucrulu faurulu cu materialu 750 fl. — cr.
8. pentru lucrulu tinichiarulu (Spenglerarbeit) cu materialu 1694 fl. — cr.
9. pentru lucrulu sticlariului cu materialu 52 fl. 27 cr.

Sum'a 24321 fl. —

Doritorii de a intreprinde zidirea bisericei acesteia sunt avisati a se infacisia in di'a de licitatiune, care se va tiené in 10 martiu a. c. st. n. la faci'a loculu, unde pre langa depunerea vadiului usitatu a pretiului de estimatiune se va intreprinde licitatiunea si incheierea contracteloru cari in sensulu statutulu organicu bisericescu se vor substerne Venerabilulu consistoriu diecesanu spre revisiune si ulieri'ora aprobare.

Datu din siedinti'a comitetulu parochiale din Toraculu-mare, tienuta in 13 ianuariu 1872 st. v.

Cu consensulu domnu'ui protopresbiteru :
1—3 Vincentiu Sierbanu.

Concursu.

Pentru implinirea statiunei invetiatoresci la scol'a confesionala orientala romana din comun'a St. Janasiu, comitatulu Torontalulu, protopresbiteratul Versietulu. — Emolumintele sunt: 105 fl. v. a. gra'u 32 meti, cucurudiu (papusioiu) 12 meti, lemne 2 stangeni, paie 4 stangeni, clisa (lardu) 80 lb., sare 50 lb., luminari 15 lb., pamentu de aratu 2 lantie si cotelu liberu. Doritorii de a ocup' acestu postu sunt avisati a-si tramite recoursele instruate conformu statutulu organicu catra subscribulu pana in 13 fauru a. c. cal. v. candu va fi si alegerea. — Mercina, post'a ultima Varadia, in Banatu.

Mercina, in 20 ian. 1872.

In contielegere cu
1—3 Comitetul paroch.
Joanu Popoviciu m. p.
protopresbiteru.

Concursu.

Ne aretandu-se concurenti la statiunea de capelanu in Gruinu, protopresbiteratul Hasi asului, scrisa in nrulu 81 alu diariului „Albina“, cu emoluminte de 1/3 parte din venitul parochialu, se escrie acumu de nou concursu pentru acet'a capelania, din carea alegendulu capelanu va ave a provede de ocamiata fora dotatiune si vecin'a comuna parochiale Perulu, pe bas'a § 23 pun. 5 a stat. org. cu durata de 3 septemani de la 1. publicatiuno in „Albina“.

Doritorii d'a castig' acestu postu de capelanu, se indrepte concoursele loru dupa statutulu organicu instruate, Comitetul parochialu in Gruinu, post'a ultima Chisetu.

In contielegere cu rev. dnu :
adm. proteralu
Trifonu Siepetianu.
1—3 Comitetul parochialu.

Inscintiare.

Subscribulu are onore a aduce la cunosciint'a onorab. publicu romanu, ca si-a deschisu cancelari'a advocatiale in Pesta (Stadhaus-Platz Nr. 8.) si primesce totu felulu de cause advocatiale, catu si solicitari in ministeria si la curia; totu o data si ingagiandu-se si pentru alte cause private la banci etc. etc.

Pesta, 2 febr. 1872.

Joane Mustetiu
advocatu.

2—3

Concursu.

Devenindu vacanta parochi'a Bujoru din protopresbiteratul Fagetulu, in cott. Carasiu, se escrie prin acet'a concursu.

Emolumintele sunt: birulu de la 118 case, un'a sesiune urbariala, 1/2 lantiu de gradina fora cortelu si stol'a indatinata, din care pe 1 anu diumetate se cuvine orfaniloru preotulu repausatu in urmarea decisulu consist. dto 21 decembre 1871.

Doritorii de a ocup' acet'a parochia, au a-si instrui recoursele loru in sensulu Statulu organicu bisericescu si adresate Comitetul parochialu se la substerna dlui protopresbiteru alu Fagetulu pana la 6 fauru 1872 st. v.

Bujoru, in 17 ian. 1872.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu dlu protopopu
3—3 Atanasiu Joanoviciu.

Concursu.

Devenindu vacanta parochi'a Bucovetiu din protopresbiteratul Fagetulu, in cott. Carasiu, se escrie prin acet'a concursu.

Emolumintele sunt: birulu de la 140 case, un'a sesiune urbariala, 2 lantie de gradina fora cortelu si stol'a indatinata, din care pe 1 anu diumetate se cuvine orfaniloru preotulu repausatu, in urmarea decisulu cons. dto 10 ianuariu 1872 nr. 960.

Doritorii de a ocup' acet'a parochia, au a-si instrui recoursele loru in sensulu Stat. org. bis. si adresate Comitetul parochialu, se la substerna dlui protopresbiteru alu Fagetulu pana la 27 fauru 1872 st. v.

Bucovetiu, in 17 ian. 1872.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu dlu protopopu
3—3 Atanasiu Joanoviciu.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu la scol'a confesionala gr. or. romana din comun'a bisericesca Chesintiu, comitatulu Temsaulu, protopresbiteratul Lipovei, la clas'a de baieti, prin acet'a se escrie concursu cu terminu pana in 20 februaru a. c. st. v. candu se va tieré si alegerea.

Emoluminte anuale sunt: 176 fl. 80 cr. 60 chible de gra'u, 14 orgii de lemne si 4 ingere de pamentu aratoriu, gradina si cortelu liberu.

Doritorii de a ocup' acet'a statiune sunt avisati a-si tramite recoursele loru subscribulu Comitetu parochialu pana la terminulu susu ficsatu, provideute fiindu cu testimoniele de preparandia si de calificatiune, si de o data se fia cunoscutu de romanu bunu.

Chesintiu, in 10 ianuariu 1872.

Comitetulu parochialu.

Cu consentimentulu meu
2—3 Luca Calaceanu
inspectoru scolariu cercenalu.

Concursu.

Pentru ocuparea posturilor de invetiatori la scol'ele confesionalu le romane din comunele Grosi si Slatina, protopresbiteratul Tot-Varadiei, se escrie concursu pana la 12 fauru 1872.

Emolumintele sunt: la postulu invetiatorescu din Grosi in bani 100 fl. v. a. 12 meti de gra'u, 12 meti de cucurudiu, 1 metiu de fasole, 120 portiune de fenu, 12 orgii de lemne pentru invetiatoriu si pentru scol'a, cortelu cu gradina de legumi.

La postulu invetiatorescu din Slatina: in bani 100 fl. v. a. 10 meti de gra'u, 10 meti de cucurudiu, 1 metiu de fasole, 10 orgii de lemne, din cari se incaldiesce si scol'a, diumetate sesiune de pamentu estravilanu si cortelu liberu.

Doritorii de a ocup' vr'unulu din aceste posturi, vor ave a-si tramite recoursele instruate dupa recerintiele prescrie subscribulu pana la terminulu susu atinsu — la post'a ultima Berzova.

Caprutia, in 15 ian. 1872.

Vasiliu Zorlentanu, m. p.
3—3 insp. cerc. de scole,
In contielegere cu concernintele comitete parochiali.